

N:o 100.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående ersättning åt förre konsistorieamanuensen N. C. T. Sjöbring för mistade löneinkomster; gifven Stockholms slott den 17 april 1903.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ekle-siastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed äska Riksdagens medgifvande därtill, att förre amanuensen vid domkapitlet i Kalmar, vice häradshöfdingen Nils Carl Theodor Sjöbring må, från och med år 1903 och så länge han icke innehar ordinarie statstjänst, å allmänna indrag-ningsstaten uppbära en årlig lön af 400 kronor, under villkor att han lämnar domkapitelsexpeditionen i Kalmar det biträde, som med hänsyn till lörens belopp kan pröfvas skäligt.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Carl von Friesen.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 april 1903.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: CRUSEBJÖRN,
ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN.

1:o.

Ang. ersätt-
ning åt förre
konsistorie-
amanuensen
N. C. T. Sjö-
bring för
mistade löne-
inkomster.

Departementschefen, statsrådet von Friesen, föredrog i underdånighet en af förre amanuensen vid domkapitlet i Kalmar, vice häradshöfdingen Nils Carl Theodor Sjöbring hos Kungl. Maj:t i underdånighet gjord ansökn- ning, att Kungl. Maj:t täcktes från allmänna indragningsstaten eller at andra medel bereda honom för hans återstående lifstid ersättning för de löneinkomster, hvaraf han komme att gå i mistning på grund därpå, att anslaget till amanuensbefattningen vid domkapitlet från och med år 1903 indragits, eller, om detta icke kunde bifallas, för det belopp af amanuens- aflöningen, som sökanden på ordinarie stat åtnjutit, eller 600 kronor.

Sedan nämnda domkapitel på nådig befallning yttrat sig öfver denna ansökning och därvid tillstyrkt, att Sjöbring måtte komma i åtnjutande af begärd godtgörelse, så länge han icke innehade ordinarie anställning i statens tjänst, hade, på grund af nådig remiss, statskontoret i ärendet afgifvit underdånigt utlåtande, däri statskontoret anført följande.

Genom nådigt bref den 29 april 1812 medgaf Kungl. Maj:t, att såsom biträde för notarien hos domkapitlet i Kalmar kantorn vid skolverket i Kalmar stad finge antagas såsom amanuens samt att innehafvarne af dessa tjänster, hvilka alltid därefter skulle af en och samma person bestridas, finge tillgodojuta dubbel tjänstårsberäkning. Häri skedde, jämlikt nådigt bref den 10 februari 1819, den ändring, att ifrågavarande amanuensbefattning i stället blef förenad med första adjunkten vid domkyrkan i Kalmar. Sedan Kungl. Maj:t enligt nådigt cirkulär den 14 september 1839 tillåtit, att vid de domkapitel, där amanuenser icke ännu vore anställda, men funnes behöfliga, sådana tjänstemän finge antagas och vid denna befattning åtnjuta enkel tjänstårsberäkning, samt 1847—1848 års riksdag till aflöning åt en amanuens vid hvart och ett af domkapitlen anvisat 180 riksdaler banko, ingick domkapitlet i Kalmar år 1849 till Kungl. Maj:t med hemställan, att Kungl. Maj:t måtte, med upphäfvande af hvad genom nådiga brefvet den 10 februari 1819 blifvit stadgadt om förening af amanuens-tjänsten hos domkapitlet med ofvanberörda adjunktur, tillåta domkapitlet att genast förordna någon tjänlig person till amanuens tjänstens bestridande; i anledning hvaraf Kungl. Maj:t, jämlikt nådigt bref den 21 februari 1849, medgaf, att ifrågavarande amanuens tjänst finge för framtiden från första domkyrkoadjunkten åtkiljas, dock icke förr än dessa tjänsters dåvarande innehafvare antingen från den senare afginge eller ock frivilligt afsade sig amanuensbefattningen. Vid 1856—1858 års riksdag höjdes samtliga konsistorieamanuensernas löner till 400 riksdaler riksmünt. Sedan 1862—1863 års riksdag å åttonde hufvudtiteln under rubrik »domkapitlens expeditioner» uppfört ett reservationsanslag å 10,000 kronor, att af Kungl. Maj:t, efter pröfning af inom de särskilda stiften för handen varande behof, till de ecklesiastika konsistorierna disponeras för att af dem användas till förbättring, där så påkallades, af notariernas och amanuensernas aflöning äfvensom till bestridande af öfriga för konsistoriernas expeditioner nödiga omkostnader, hade Kungl. Maj:t sedermera af detta anslag årligen till domkapitlet i Kalmar anvisat 975 kronor, däraf 200 kronor till höjande af amanuensens lön till 600 kronor. Härjämte hade af det anslag å 3,716 kronor, som Riksdagen årligen från och med år 1875 anvisat på extra stat för tillfällig löneförbättring åt tjänstemännen vid domkapitlens expeditioner, ett belopp af 400 kronor årligen tilldelats amanuensen vid

domkapitlet i Kalmar, hvilken således allt ifrån år 1875 i aflöning åtnjutit 1,000 kronor om året. I det förslag till aflöningsstat för tjänstemännen vid de ekklesiastika konsistorierna, som Kungl. Maj:t framlade för 1902 års riksdag, upptogs också ett belopp af 1,000 kronor såsom arfvode åt ifrågavarande amanuens; men beslöt samma riksdag att i stället för det sålunda föreslagna arfvodet bevilja ett anslag å 500 kronor till vikariatsersättning, extra biträde, renskrifning m. m. vid domkapitlet.

Vid sin nu gjorda underdåniga ansökning hade Sjöbring fogat styrkt afskrift af ett den 24 februari 1897 för honom af domkapitlet utfärdadt konstitutorial, hvarigenom han blifvit »antagen och förordnad att vara amanuens vid Kalmar domkapitel, hvarvid han ägde åtnjuta de förmåner och rättigheter, som på grund af lag och kungl. författningar honom i denna beställning tillkomme och hans företrädare före honom lagligen innehaft».

I anledning af den i ärendet erhållna remissen hade statskontoret anmodat domkapitlet att inkomma med yttrande, huruvida, under förutsättning att Sjöbring tillförsäkrades en årlig ersättning af 600 kronor mot skyldighet att fortfarande tjänstgöra såsom extra biträde vid domkapitlet, hela ofvanberörda till vikariatsersättning m. m. anvisade belopp af 500 kronor kunde till beredande af sådan ersättning åt Sjöbring användas eller om, med afseende bland annat därå att för nyssberörda ersättning icke kunde skäligen af Sjöbring fordras lika mycken tjänstgöring som då han uppbar 1,000 kronor om året, någon del af det till domkapitlet anvisade belopp af 500 kronor vore för ytterligare extra biträde erforderlig; och hade domkapitlet till svar härå anfört följande.

Äfven om Sjöbring kunde åläggas att mot årlig ersättning af 600 kronor tjänstgöra såsom extra biträde vid domkapitlet, ansåge sig domkapitlet dock icke kunna tillstyrka, att det i aflöningsstaten för sådant biträde jämte andra ändamål upptagna belopp å 500 kronor skulle till beredande af sådan ersättning åt Sjöbring användas. Domkapitlet ansåge sig nämligen icke berättigadt att tolka de detaljerade bestämmelserna för anslagets användning »till vikariatsersättning, extra biträde, renskrifning», hvartill fogats till yttermera visso ett »m. m.», så, att anslaget skulle kunna disponeras i klump på en gång till att under namn af extra biträde ånyo anställa en amanuens. Att detta icke kunde vara meningen, framstode ännu tydligare i och genom den bestämmelse, som förekomme i det nådiga brefvet den 13 juni 1902, då det hette, att domkapitlet ägde att från statskontoret utbekomma beloppet »i den mån detsamma erfordrades för de i staten angifna ändamål». Domkapitlet ville dessutom fästa uppmärksamheten därpå, att, i händelse konsistorienotarien af sjukdom

blefve urståndsatt att tjänstgöra — i hvilket fall han icke vore pliktig att för tjänstens uppehållande afstå mer än sina tjänstgöringspenningar — det icke kunde förutsättas, att vare sig Sjöbring eller annan kompetent person skulle vara villig att mot den ringa ersättningen af 83 kronor 33 öre i månaden åtaga sig tjänstens skötande, och det vore i sådant fall för domkapitlet af vikt att uti berörda anslag förfoga öfver medel till beredande af nödig ökning af vikariens arfvode. Härtill komme att, då, på sätt statskontoret anmärkt, af Sjöbring ej skäligen kunde begäras lika mycket arbete för 600 kronor, som då han uppbar i lön 1,000 kronor, domkapitlet ansåge sig af ifrågavarande anslag behöfva använda omkring 150 kronor till renskrifningsersättning. Emellertid ansåge domkapitlet att, ifall Sjöbring komme att tjänstgöra såsom extra biträde och därför erhålla ersättning utan anlitande af det i staten upptagna anslaget, någon del af detta anslag i vanliga fall skulle besparas. Af hvad domkapitlet sålunda yttrat framginge såsom dess åsikt, att ifrågavarande anslag till vikariatsersättning, extra biträde, renskrifning m. m. kunde disponeras endast i den mån och för såvidt behof af dess anlitande för ett eller flera af de i staten angifna ändamål verkligen gjort sig gällande, hvilket domkapitlet föreställde sig lämpligen böra kontrolleras på det sätt, att konsistorienotarien vid hvarje kvartals slut företedde räkningar å hvad han för de angifna ändamålen utgifvit, och domkapitlet sedan efter granskning och godkännande af de företedda räkningarna på honom disponerade hvad till deras gäldande erfordrades, i den mån anslaget lämnade tillgång. Beträffande Sjöbrings underdåniga ansökning om ersättning för mistade löneinkomster ville domkapitlet slutligen tillägga, att Sjöbrings anspråk torde hafva samma grund som det, hvilket kamreraren vid kronoarbeta-stationen å Tjurkö Theodor Grahl, efter det berörda tjänst, till hvilken han konstituerats, blifvit indragen, genom rättegång mot kronan gjorde gällande och hvilket Riksdagen sedermera erkände, då Riksdagen år 1900 uppförde ersättning åt Grahl å allmänna indragningsstaten med belopp, motsvarande de löneförmåner han vid den indragna tjänsten åtnjutit. I enlighet med denna uppfattning hade domkapitlet tillstyrkt nådigt bifall till Sjöbrings ansökning. Skulle Kungl. Maj:t vid pröfning af ansökningen finna Sjöbrings anspråk grundadt, ansåge domkapitlet däraf följa rätt för honom att erhålla ovillkorlig ersättning för de mistade löneförmånerna; om åter anspråket prövades obefogadt, syntes Kungl. Maj:t näppeligen kunna medgifva, att ett af Kungl. Maj:t och Riksdagen för andra ändamål anvisadt anslag förrycktes från dessa ändamål för att bereda Sjöbring en ersättning, hvartill han af Kungl. Maj:t pröfvats icke vara berättigad, helst som därmed ock skulle

följa den oformligheten, att Kungl. Maj:t själf skulle taga direkt befattning med anskaffande af extra biträde åt domkapitlets notarie.

Med hänsyn till hvad domkapitlet sålunda anfört och då domkapitlet icke torde kunna åläggas att till extra biträde antaga Sjöbring, ansåge statskontoret saken icke kunna ordnas i den riktning statskontorets förberörda skrifvelse till domkapitlet antydde, utan godtgörelse böra på annat sätt beredas åt Sjöbring, som intill utgången af år 1902 onekligen innehafte ordinarie statstjänst med lön på stat. Denna godtgörelse ansåge statskontoret dock icke böra sträckas längre än till den fasta lön, hvartill Sjöbring såsom konstituerad amanuens varit berättigad. Då härtill uppenbarligen icke kunde räknas de 400 kronor, som årligen från extra stat tilldelats honom såsom tillfällig löneförbättring, samt, enligt statskontorets mening, icke heller de 200 kronor, som årligen efter Kungl. Maj:ts bepröfvande af de särskilda domkapitlens behof anvisats såsom ökning i amanuenslönen, utgjordes de löneförmåner, för hvilka Sjöbring torde hafva befogadt anspråk på ersättning, af den vid 1856—1858 års riksdag till 400 kronor fastställda amanuenslönen. Rätt till dylik ersättning borde emellertid för Sjöbring, hvilken för närvarande vore tjänstförrättande extra länsnotarie i Kalmar län, upphöra, därest han blefve befördrad till ordinarie statstjänst.

Med afseende å hvad sålunda i ärendet förekommit hade statskontoret hemställt, det Kungl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva, att Sjöbring finge, från och med år 1903 och så länge han icke innehade ordinarie statstjänst, från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig lön af 400 kronor.

Uti hvad statskontoret sålunda anfört och hemställt hade justitiiekanslersämbetet, som, efter nådig befallning, i ärendet jämväl afgifvit utlåtande, till alla delar instämt och därvid särskildt framhållit, att då i nådiga brefvet den 21 februari 1849 amanuens tjänstens och första domkyrkoadjunktens skiljande från hvarandra gjorts beroende af dåvarande innehafvarens afgang från endera befattningen samt rikets ständer på ordinarie stat uppfört visst belopp till lön åt amanuensen, statsmakterna påtagligen betraktat amanuensbefattningen såsom en ordinarie statstjänst, hvars innehafvare ej kunde utan vidare skiljas från de honom med tjänsten tillförsäkrade förmåner.

Statsrådet, som ansåg, att giltiga skäl anförts för den Sjöbring tillförsäkrade lörens uppförande å allmänna indragningsstaten, men att därvid äfven borde uttryckligen fästas förbehåll om skyldighet för Sjöbring att

fortfarande tjänstgöra vid domkapitlets expedition, så länge den under tiden för lörens åtnjutande vore förlagd i Kalmar, tillstyrkte, det Kungl. Maj:t täcktes i nådig proposition äska Riksdagens medgifvande därtill, att Sjöbring må, från och med år 1903 och så länge han icke innehar ordinarie statstjänst, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig lön af 400 kronor, under villkor att han lämnar domkapitelsexpeditionen i Kalmar det biträde, som med hänsyn till lörens belopp kan pröfvas skäligt.

Hvad statsrådet sålunda tillstyrkt, behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla; och skulle till Riksdagen aflåtas proposition af det innehåll, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ex prooctollo:

Hugo Tigerschiöld.
